

Στην ταβέρνα του Βαρδή

Βράδυ Σαββάτου, η ερίτιμος παρέα έχει έξοδο στην ταβέρνα του Βαρδή. Όλοι φοράνε τα καλά τους ρούχα και έχουν την καλύτερη διάθεση. Καιρός να το ρίξουν και λίγο έξω, πιο σοβαρά και όχι φραμπαλετζίδικα όπως γίνεται στον μεσημεριανό καφέ της παραλίας.

Η γυναίκα του φαρμακοποιού έχει καταφτάσει με το ωραιότερο makeur το οποίο θα μπορούσε να κάνει πάνω της. Σίγουρα ο φαρμακοποιός θα έχει ψηλώσει σήμερα μερικούς πόντους.

«Κοπέλα μου, είσαι αχτύπητη σήμερα», της λέει η Μαρία.

«Ε, Μαρία μου, ακολουθώ πιστά τις συμβουλές σου», της απαντάει φωναχτά μπροστά σε όλους. Σκύβοντας όμως στο αυτί της ψιθυρίζει, «προσπαθώ να δω και εγώ άσπρη μέρα».

«Έτσι σε θέλω, δυναμική καλή μου», και σκάει ένα γελάκι η Μαρία χαρίζοντάς της μια τεράστια αγκαλιά.

«Πάντα ήθελα να μοιάσω της πεθεράς μου», συνεχίζει η γυναίκα του φαρμακοποιού. «Οι συγγενείς του άντρα μου μού λένε τα καλύτερα λόγια γι' αυτήν».

«Ήταν πολύ όμορφη η μάνα μου...», λέει με μια αυταρέσκεια ο φαρμακοποιός, «... ό,τι και να κάνεις όμως δεν θα μπορέσεις να τη φτάσεις».

«Πες ένα καλό λόγο, ρε πατέρα. Ακόμα και στα καλά λόγια, τσιγκούνης είσαι», του λέει ο γιος.

«Παιδί, φέρε κρασί να πιούμε, μέχρι να ετοιμάσεις τα μεζεδάκια», ακούγεται η βροντερή φωνή του παπά.

«Ζει;» ρωτάει τον φαρμακοποιό, ο δάσκαλος.

«Μπα, πέθανε πολύ νέα, μόλις τριάντα χρονών κοπέλα», προλαβαίνει και του απαντά ο Λάκης, ο μικρότερος αδελφός του φαρμακοποιού.

«Πότε πέθανε η μαμά σας;» τους ρωτάει η Μαρία.

«Εδώ και τριάντα οκτώ χρόνια, ήμουν δέκα χρονών παιδί τότε. Θυμάμαι ότι ο πατέρας μου τα έφερνε πολύ δύσκολα πέρα με δυο μικρά παιδιά», λέει ο φαρμακοποιός, «ήταν βλέπεις και αυτός πολύ νέος, μόλις τριάντα χρονών και έμεινε χωρίς γυναίκα από τότε. Δεν ξαναπαντρεύτηκε».

«Ε, μπορεί και να μην έμεινε χωρίς γυναίκα, ποτέ δεν ξέρεις», λέει ο παπάς από την άλλη άκρη του τραπεζιού. Καθόταν με την παπαδιά δίπλα-δίπλα, πιο κει από τον πολιτευτή μας.

«Πότε γεννήθηκαν εσύ παπά;» ρωτά με πολύ ύφος, ο Λάκης.

«Τώρα είμαι σαράντα πέντε χρονώ, οπότε υπολόγισε πότε γεννήθηκα... “άντε στην υγεία μας” παιδιά», και κατεβάζει σαν νερό το πρώτο ποτήρι.

«Στην υγεία σου παπά μου, νάσαι καλά να μας θάψεις», αστειεύεται ο πολιτευτής γελώντας.

«Αφού τώρα είσαι σαράντα πέντε χρονών, όταν ο πατέρας μου έμεινε χήρος, εσύ ήσουν εφτά χρονών», λέει στον παπά, ο Λάκης.

«Ακριβώς, τόσο ήμουν», και σκουπίζει με περισσή ευχαρίστηση τα γένια του.

«Και τότε πού ξέρεις εσύ, ρε τράγο, αν έμεινε ή όχι χωρίς γυναίκα;» τον ρωτάει ο Λάκης, «εσύ ακόμα ήσουν νιάνιαρο, πού ξέρεις τι έκανε ο πατέρας μου; Πόση κακία χωράει κάτω από τα ράσα σου; για όλους τελικά έχεις να πεις τον κακό σου λόγο».

«Βρε άκου όταν σου λέω· τον παπά σας να τον ακούτε, ξέρω να σας διαβάζω πριν ακόμα ανοίξετε το στόμα σας, ξέρω και τα πρότερα και τα ύστερα, θου κύριε το στόματι μου», λέει με στόμφο και δυνατά, ο παπάς.

«Μήπως έχεις παπά να πεις τίποτα και για τη μακαρίτισσα τη μάνα μου;» ρωτάει ο φαρμακοποιός.

«Ααα, ένας άγγελος ήταν η μάνα σου», του απαντά.

«Καλά, για τη μάνα μου πάλι, πού το ξέρεις ότι ήταν άγγελος;» τον ρωτά ξανά.

«Τα 'χα ακούσει πολλές φορές από τη δική μου μάνα. Μου είχε μιλήσει γι' αυτήν, την ήξερε, γειτονοπούλια ήταν οι δυο τους».

«Άντε! πώς το 'παθες και είπες γλυκό λόγο για άνθρωπο;» λέει ο Λάκης.

«Εσύ τι πετάγεσαι Λάκη; για του φαρμακοποιού τη μάνα λέω», ρίχνει την πρώτη μαχαιριά ο παπάς, και ξαναγεμίζει το ποτήρι.

«Δεν πίνετε μωρέ!» λέει σε όλους κάπως επιτιμητικά ο παπάς.

«Έχεις αρχίσει να τα παίζεις παπά», και δείχνοντας ο Λάκης με τα μάτια του τον φαρμακοποιό, «...η δικιά του μάνα είναι και δική μου... αδέλφια είμαστε αν δεν το έχεις αντιληφθεί».

«Κατά μία έννοια, ναι... είστε αδέλφια... πίσω μου σ' έχω σατανά, ππφ, ππφ, ππφ», φτύνοντας επιδεικτικά στη μέσα μεριά του ράσου του.

«Θες να πεις κάτι παπά;» τον ρωτάει η γυναίκα του φαρμακοποιού.

«Μην ανακατεύεσαι εσύ, θα καείς και δεν φταις σε τίποτα», γυρνάει και της λέει ο παπάς.

«Είναι άντρας μου και κουνιάδος μου, δε θα μου πεις εσύ αν θα ανακατεύομαι», λέει του παπά η γυναίκα του φαρμακοποιού, «και σταμάτα επιτέλους να γίνεσαι κακός».

«Μωρέ μη με τσιγκλάτε», λέει γελώντας δυνατά ο παπάς... “εις υγείαν μας”, και σηκώνει το ποτήρι του να τσουγκρίσει με όλους. «Ότι είπαμε αέρας». Το ποτήρι του Λάκη το απέφυγε με περισσή μαεστρία.

Όλοι είχαν πέσει με τα μούτρα στους μεζέδες, εκτός του παπά που έπινε απανωτά τα ποτηράκια.

Η παπαδιά τον σκούνταγε συνεχώς. «Άσε ρε παπαδιά, μια φορά είπα και εγώ να διασκεδάσω, μη με πρήζεις».

«Παπάς είσαι, δείξε το καλό παράδειγμα», του λέει.

«Βρε ευλογημένη, το κρασί το ευλόγησε ακόμα και ο Κύριος!»

«Και την αγάπη επίσης!», ακούγεται η φωνή του Λάκη, δήθεν απευθυνόμενος σε όλους.

«Και τον ηθικό βίο!» ανταπαντά ο παπάς.

«Έχω την εντύπωση ότι ίπτανται πάνω από την παρέα μας κάποια μαχαιρία σήμερα ή κάνω λάθος», λέει ο μπατσάκος.

«Αν το λες για μένα παπά, να σου θυμίσω ότι ο Κύριος δεν ξεχώρισε ποτέ τα παιδιά του σύμφωνα με τη σεξουαλικότητά τους», συνεχίζει τις κόντρες ο Λάκης.

«Ο Κύριος ευλόγησε τον γάμο ανάμεσα σε άντρα και γυναίκα, ποτέ δεν ευλόγησε γάμο μεταξύ αντρών και όταν λέμε γάμο δεν εννοούμε την τελετή, αλλά το ζευγάρι!», κάνοντας και μια κίνηση με τα χέρια, ελπίζοντας να έγινε αντιληπτό το υπονοούμενο, ο παπάς.

«Πάψε επιτέλους, παπά μου», λέει η παπαδιά, «καλύτερα να πίνεις παρά να μιλάς».

«Αα, τώρα μου λες να πίνω!» γυρνάει και της λέει, «βρε τι είστε εσείς οι γυναίκες, τη μια έτσι και την άλλη...»

«...Και την άλλη γιουβέτσι», τον διακόπτει ο γιος, σκασμένος στα γέλια.

«Εσύ προσκοπάκι μου όλο εξυπνάδες είσαι, αλλά δεν βλέπω να έρχεσαι στην εκκλησία», λέει στον γιο του φαρμακοποιού, ο παπάς.

«Και ούτε θα με δεις παπά μου, γιατί έχω πολλές αμαρτίες και θα πέσει το καμπαριό, άμα μπω μέσα», κλωτσώντας με τρόπο κάτω από το τραπέζι το πόδι της Μαρίας.

«Σώπα βρε αναθεματισμένο, τα παιδιά είναι παιδιά, είναι άκακα, έλα εσύ και θα μιλήσω στον Κύριο να μη κάνει τέτοια καταστροφή», και κατεβάζει ένα ακόμα ολόκληρο ποτήρι κρασί.

Το πρόσωπό του τώρα έχει κοκκινίσει. «Βοήθα με, ρε παπαδιά, να βγάλω το ράσο, ζεστάθηκα, ακούμπατο εκεί στην καρέκλα».

«Σταμάτα να πίνεις!», του λέει η παπαδιά.

«Θα πω όσο θέλω! Να ξεχάσω!»

«Τι έχουμε σήμερα παπά μου;... ντέρτια;» τον ρωτάει ο δασκαλάκος.

«Ντέρτια; Όχι, μωρέ... δάσκαλε, αλλά να· είναι κάποιες φωτιές που δεν σβήνουν όσο κρασί και να τους ρίξεις», λέει τις λέξεις αργά... σαν να τις μετράει, ο παπάς.

«Όπως;» συνεχίζει την ανάκριση ο δασκαλάκος.

«Άστα να πάνε δάσκαλε, μη τα σκαλίζεις γιατί βρωμούνε», κάνει μια τελευταία προσπάθεια να αποφύγει την κορύφωση ο παπάς.

«Ιβάν», φωνάζει ο παπάς στο παλικαράκι από τη Ρωσία, που ο μαγαζάτορας το έχει κάνει παραγιού του τόσα χρόνια που δουλεύει κοντά του. Στέκεται στην πόρτα του μαγέρικου, να φροντίζει το κρασί των πελατών στα τραπέζια, «πιάσε ένα ακόμα» δείχνοντάς του, σηκώνοντας στον αέρα την άδεια καράφα κρασιού.

«Παπά μου, αν κάτι βρωμάει, αυτό είστε εσείς οι άνθρωποι της εκκλησίας. Αν δεν αντέχεις τη δουλειά σου, παράτα τα και κάνε κάτι άλλο», του λέει ο Λάκης.

«Πολύ αργά», του απαντάει ο παπάς, χωρίς να τον κοιτάει, και ξαναγεμίζει το ποτήρι του.

Τότε άρχισε να ανησυχεί και ο πολιτευτής με το κρασί που έχει κατεβάσει ο παπάς, οπότε περνάει μπροστά του, μια πιατέλα με μεζέδες. «Παπά φάει κάτι, θα σε πειράξει το σκέτο κρασί».

«Έλα ρε, που θα με πειράξει!»

Παιδί, φέρε κρασί, εγώ κερνάω», μέσα στο κέφι ο παπάς.

Οι άλλοι κοιτάνε την παπαδιά με απορία, και αυτή τους απαντάει με το σήκωμα των ώμων της, ότι δεν καταλαβαίνει το γιατί ο παπάς είναι σήμερα σε τέτοια υπερδιέγερση.

Ο παπάς έχει χαμηλώσει το βλέμμα και κοιτάει το πιάτο του· δεν το έχει πειράξει σχεδόν καθόλου. Δείχνει να ακούει τι λένε οι γύρω του. Στο χέρι του κρατάει γερά το ποτήρι του που συνεχώς αδειάζει. Τα μάτια του έχουν αρχίσει να υγραίνονται, να κοκκινίζουν. Στο μέτωπό του κάνει την εμφάνιση της και μια υποψία ιδρώτα.

«Παιδιά, θέλω τη βοήθεια σας στις εκλογές», αλλάζει θέμα στην κουβέντα, ο πολιτευτής. «Τουλάχιστον όσοι ψηφίζετε το κόμμα μου ελπίζω να με προτιμήσετε. Δεν περιμένω από τον φαρμακοποιό ψήφο, αλλά από τους υπόλοιπους το περιμένω. Θα είμαι παρών στην καταμέτρηση και θα καταλάβω ποιος δεν με ψήφισε».

Ακούνε μια σιγανή φωνή, σαν μονόλογο από τον παπά, *ένας αλήτης ήσουνα και είμαι αναγκασμένος να σε μνημονεύω κιόλας*.

Οι άλλοι γυρνάνε και τον κοιτάνε, κοιτάζονται μεταξύ τους στα μάτια, να καταλάβουν ποιος ήταν ο αλήτης.

Για τον πολιτευτή το είπε;

Ο παπάς δεν έχει σηκώσει τα μάτια του από το ποτήρι. Σηκώνουν τους ώμους, αφού δεν καταλαβαίνουν σε ποιόν μιλάει μέσα στη ζάλη του.

«Αν με πείσεις ότι το κόμμα σου θα υποστηρίξει στη Βουλή και τα δικαιώματα της μειοψηφίας, θα σε ψηφίσω, έστω και αν σας σιχαίνομαι...», πιάνει την ευκαιρία ο Λάκης.

Και εσύ είσαι το σιχαμένο μιάσμα που βγήκε από αυτήν την αμαρτία, συνεχίζει τον μονόλογό του ο παπάς.

Τον ξανακοιτάνε όλοι. Η παρέα πλέον έχει δύο θέματα συζήτησης. Η μια είναι η πολιτική που με δυσκολία πάει να επιβάλλει μόλις τώρα ο πολιτευτής, και η άλλη αυτή στην οποία μετέχει μόνος του ο παπάς.

«... γιατί το ξέρω, οι περισσότεροι μέσα στο κόμμα σου είσατε συντηρητικά άτομα και βγάζετε καντήλες με μας», συνεχίζει απευθυνόμενος στον πολιτευτή ο Λάκης.

Και πολύ καλά κάνουν, βρε σκουλήκι, συνεχίζει ο παπάς.

Τότε μόνο έγινε σαφές, ότι ο παπάς απαντούσε με τις τρεις τελευταίες φράσεις του στον Λάκη.

Δεν ήταν ατάκες τις οποίες έλεγε σε κάποιον φανταστικό συνομιλητή του, στον Λάκη απευθυνόταν, αλλά στην αρχή τους μπερδεψε. Νόμιζαν ότι είχε τους δικούς του λογαριασμούς με κάποιον έξω από την παρέα ή με τον πολιτευτή.

Άκρα σιγή έπεσε στην παρέα.

Και πάλι πολύ σοβαρά και με πολύ μελίχιο ύφος γυρνάει ο Λάκης και τον ρωτάει,

- Παπά, σε εμένα μιλάς τόση ώρα;
- Βλέπεις κανένα άλλο υποκείμενο σε αυτό το τραπέζι;
- Ποιος είναι το υποκείμενο;
- Εσύ!
- Και είμαι και σκουλήκι;

- Θέλει και ρώτημα;
- Και εγώ είμαι το μίasma; .
- Κάτι χειρότερο! αλλά το κρασί με έχει θολώσει και δεν βρίσκω καταλληλότερη λέξη.
- Και εγώ είμαι ο αλήτης που έπεσε στην αμαρτία;

Η κουνιάδα βλέποντας την καταιγίδα έτοιμη να ξεσπάσει, τον έχει πιάσει από το μπράτσο και προσπαθεί να τον καθίσει πάλι κάτω.

«Σ' αυτό τουλάχιστον δεν φταις εσύ, η μακαρίτισσα η μάνα μου φταίει που δεν του τα 'κοψε με την αξίνα, του αλήτη», συνεχίζει ο παπάς.

«Ποιανού αλήτη; τι μπλέκεις στη μέση τη μάνα σου;» ψάχνει να βρει έναν συνειρμό στα λόγια του παπά ο Λάκης.

«Παιδιά, στο θέμα μας», και γυρνώντας στον Λάκη ο φανερά ανήσυχος πολιτευτής, «...λοιπόν κοίτα να δεις, έχουμε πολλούς της παλιάς φουρνιάς πολιτικούς με τα μυαλά τους κολλημένα, αλλά το κόμμα έχει ανανεωθεί. Οι περισσότεροι είμαστε νέοι· έχουμε εντελώς μοντέρνες ιδέες για τις μειονότητες. και εξ' άλλου ψήφισέ με, και αν δεις ότι σε πρόδωσα...»

«Δε μας χέζεις, ρε πολιτευτή, με το κόμμα σου...», του λέει αυστηρά ο φαρμακοποιός, και γυρνά τώρα το βλέμμα του στον παπά, να δει κατά ποια μεριά το πάει, την ώρα που αυτός κατέβαζε ακόμα ένα ποτήρι.

«Σε ρώτησα κάτι παπά, ποιος είναι ο αλήτης και τι σχέση έχει η μάνα σου στην κουβέντα μας;» ρωτά άγρια πλέον ο Λάκης.

«Ποιος άλλος να είναι ρε Λάκη; ο πατέρας σου!»

Βουτάει ένα μαχαίρι ο Λάκης και πετάγεται πάνω. «Θα σε σφάξω ρε πούστη! Πολύ δεν σε ανέχτηκα; θα σου γαμήσω το σπίτι ρε τσόγλανε, που τολμάς εσύ να βρίζεις τον πατέρα μου» και κινείται ίδιος σίφουνας προς τον παπά. Το αγκαζέ με το οποίο τον είχε πιάσει η κουνιάδα του δεν στάθηκε ικανό να τον συγκρατήσει.

Ο φαρμακοποιός να έχει σηκωθεί από την άλλη άκρη του τραπεζιού, προσπαθώντας να ξεφύγει από την αγκαλιά της Μαρίας, που ευτυχώς δείχνει να τον έχει βουτήξει γερά. Πετάγεται ο πολιτευτής και αρπάζει τον Λάκη από τη μέση, ο δάσκαλος τρέχει και πέφτει πάνω στον παπά να τον σκεπάσει με το σώμα του, έχοντας ανοίξει τα χέρια του να τον προστατέψει. Ο μπάτσος τρέχει και πιάνει τον φαρμακοποιό και τον κρατάει με το ζόρι στην καρέκλα του. Η αδυνατούλα παπαδιά να προσπαθεί να σηκώσει τον παπά να τον βγάλει έξω από το μαγαζί, μη γίνει το κακό. Ο γιος έχει μείνει άφωνος και ακούνητος στη θέση του, δεν πιστεύει αυτά που ακούει. Οι καρέκλες έχουν πέσει ανάσκελα τρία μέτρα μακρύτερα, πιάτα έχουν αναποδογυρίσει, και σκάνε άλλα πάνω στο τραπέζι και άλλα στο πάτωμα. Τα τρία τραπέζια τα οποία είχαν στην αρχή ενωθεί για να χωρέσει η παρέα, τώρα έχουν γίνει τρία κομμάτια, το ένα εδώ και το άλλο εκεί.

Ο μαγαζάτορας, ένας ορεσίβιος τύπος, έχει αποσπάσει από τα χέρια του πολιτευτή τον Λάκη και σηκωτό τον πάει στην κουζίνα, όπου τον έχει αποκλείσει, να μη ξαναμπεί στην αίθουσα. Ο φαρμακοποιός κάποια στιγμή ξεφεύγει από τη Μαρία και προλαβαίνει να σκάσει μια μπουνιά στον παπά: τον παίρνουν τα αίματα. Η παπαδιά νομίζοντας ότι ήταν μαχαιριά βάζει τις στριγκλιές. Οι άλλοι πελάτες τρέχουν και αρπάζουν τον φαρμακοποιό, τον κολλάνε στη μια γωνιά του μαγαζιού, ο Λάκης να φωνάζει και να απειλεί από την κουζίνα, η γυναίκα του φαρμακοποιού να έχει πάει προς τη γωνιά του άντρα της να τον ηρεμήσει και αυτή, ο γιος να έχει κοκαλώσει

στην καρέκλα του. Ο πολιτευτής να πηγαينوέρχεται πότε στον φαρμακοποιό, πότε στον Λάκη και πότε στην παπαδιά. Ακούγεται να της λέει: «πάρτον γρήγορα από δω, θα γίνει φονικό!»

Ο μόνος που δεν κουνιόταν από τη θέση του, λόγω του πιστού, ήταν ο παπάς· αμφίβολο κι αν μπορούσε να σηκωθεί καν. Βαστάει με το χέρι του το πρόσωπό του· τρέχουν αίματα. Η μοναδική καρέκλα η οποία είχε μείνει στη θέση της ήταν του παπά, που ούτε καν έβλεπε τον κακό χαμό που γινόταν δίπλα του, ζούσε στον κόσμο του. Ο μπάτσος είχε προλάβει να τηλεφωνήσει στην υπηρεσία του, να στείλουν περιπολικό, το οποίο πράγματι ήρθε πολύ γρήγορα.

Μπαίνουν μέσα τρεις αστυνομικοί, ο ένας είναι ο μοίραρχος. Βοηθούμενοι από τον μπάτσο της εριτίμου παρέας, πιάνουν οι δύο αστυνομικοί τον Λάκη με το μαχαίρι στο χέρι, ο άλλος τον φαρμακοποιό, και ο μπατσάκος μας πάνω από τον παπά για την προστασία του. Ο μοίραρχος έτυχε να κάνει τον αξιωματικό υπηρεσίας εκείνο το βράδυ.

«Όποιος αντισταθεί περάστε του χειροπέδες και στο περιπολικό κατ' ευθείαν», φωνάζει δυνατά και ψαρωτικά ο μοίραρχος.

Δεν χρειάστηκε να μπουν χειροπέδες, γιατί όλοι τους σιγά-σιγά άρχισαν να ηρεμούν, μετά από τόση ώρα τσακωμού. Ο μαγαζάτορας -που είχε βουτήξει τον Λάκη και τον πήγε σηκωτό στην κουζίνα- τώρα γερμένος πάνω στον πάγκο του μαγαζιού, έπιανε τη μέση του φυσώντας και ξεφυσώντας.

«Ήσαστε καλά ρε ηλίθιοι;» γυρνάει και λέει στον Λάκη.

«Θα σφαζόσασταν, ρε μαλάκες;»

«Πάτε να μου διαλύσετε το μαγαζί;»

Ο μοίραρχος μιλάει στον φαρμακοποιό στη γωνιά του. Δείχνει να συγκατανεύει, τον πιάνει ο μοίραρχος από το μπράτσο και τον πάει να κάτσει. Η Μαρία και ο γιος έχουν τακτοποιήσει πάλι τα τραπέζια και έχουν σηκώσει τις αναποδογυρισμένες καρέκλες από το πάτωμα. Τον καθίζει τον φαρμακοποιό ο μοίραρχος στη μια άκρη των τραπεζιών. Πάει στην κουζίνα και βλέπει τον Λάκη να κλαίει, πεσμένος πάνω σε μια γούρνα της κουζίνας. Από μακριά βλέπουμε τον Μοίραρχο να τον πιάνει από τον ώμο και να του μιλάει, αυτός κουνάει το κεφάλι του, συνεχίζοντας να κλαίει. Τον πιάνει αγκαλιά από τον ώμο και τον φέρνει κοντά μας, να κάτσει δίπλα στον αδελφό του.

Ο παπάς στο άλλο άκρο κάθεται σε μια καρέκλα χωρίς να έχει τραπέζι μπροστά του, πιέζει με τα δάχτυλά τη μύτη του. Ο δάσκαλος βάζει και το τρίτο τραπέζι στη θέση του και σέρνει την καρέκλα του παπά, με αυτόν πάνω της, ώστε να πλησιάσει στο τραπέζι και ν' ακουμπήσει κάπου τα χέρια του. Κοιτάει στο άδειο από πιατικά τραπέζι σκεπτικός και δεν μιλάει. Η παπαδιά τον χαϊδεύει στα μαλλιά, του λέει κάτι σιγανά, αυτός δεν αντιδρά.

«Καθίστε όλοι!», λέει ο μοίραρχος, «σας θέλω».

Κάθονται όλοι αμίλητοι, ο φαρμακοποιός και ο Λάκης κοιτάνε το πάτωμα. Ο παπάς το ίδιο. Κάνει νεύμα στους άλλους αστυνομικούς να προσέχουν και πάει στον μαγαζάτορα.

- Να το θεωρήσουμε λήξαν;
- Ναι, αστυνόμω μου, δεν τρέχει τίποτα.
- Εσύ είσαι καλά, ή κτύπησες;

- Δεν είναι τίποτα, ξαφνιαστήκε η μέση μου από το τράβηγμα, θα μου περάσει. Κοίτα να δεις τι θα κάνεις με αυτούς τους μαλάκες.

Βλέπουμε τον μοίραρχο να πλησιάζει την παρέα.

«Τι έγινε εδώ; ας μου πει ο ψυχραιμότερος».

«Αστυνόμω μου», παίρνει τον λόγο ο πολιτευτής, «τώρα είναι όλοι ήσυχοι, ας μη δώσουμε συνέχεια, θα τους τα φτιάξουμε εμείς... ήταν μια άτυχη στιγμή, που έκανε την παλιοδουλειά του και το κολόκρασο. Σ' ευχαριστούμε και μείνε ήσυχος, θα δώσουμε τα χέρια και θα πάμε σπίτια μας», κλείνοντάς του το μάτι.

«Θα φύγω, αλλά πρώτα θέλω να μάθω, αν κάποιος από σας έχει τραυματιστεί», τους ανακοινώνει με επισημότητα ο μοίραρχος. Αν υπάρχει έστω και ένας τραυματίας, δεν φεύγω».

«Φαρμακοποιέ;» λέει ο μοίραρχος.

«Όχι, δεν έχω τίποτα».

«Λάκη;»

«Ούτε εγώ τραυματίστηκα, αστυνόμω».

«Παπά, εσύ τραυματίστηκες;»

«Όχι, παιδί μου, πήγαινε στην ευχή του Θεού, έπεσα και κτύπησα τη μύτη μου, δεν είναι τίποτα· να, ήδη σταμάτησε το αίμα, μας συγχωρείς παιδί μου για την αναστάτωση, πήγαινε στην ευχή».

Σηκώνεται ο μοίραρχος και κάνει νεύμα στον πολιτευτή και τον δάσκαλο να τους πάνε σπίτια τους με ξεχωριστά αυτοκίνητα. Φεύγοντας, στο τέλος, λέει του πολιτευτή: «πέρανα αύριο από το γραφείο· έχει έρθει ένας φάκελος για σένα από τη Νομαρχία», κλείνοντάς του το μάτι.

«Εντάξει, αστυνόμω μου», λέει ο πολιτευτής και καληνυχτιούνται.

«Δάσκαλε, πάρε εσύ τον παπά και την παπαδιά και πήγαινε τους σπίτι με το δικό σου, εγώ θα πάρω τον φαρμακοποιό και τον Λάκη να τους πάω σπίτι τους», και γυρνώντας στον μαγαζάτορα ο οποίος τους εποπτεύει με άγριο βλέμμα από τον πάγκο του κάνει νόημα ότι αύριο θα περάσει να τον πληρώσει.

«Πριν φύγουμε, θέλω να μάθω, γιατί ο παπάς είπε τον πατέρα μου αλήτη», ακούγεται η φωνή του φαρμακοποιού.

«Και εγώ θέλω να μάθω, γιατί ο παπάς με είπε μίσημα», λέει ο Λάκης.

«Εντάξει, θα τα πούμε αύριο αυτά, τώρα είμαστε όλοι μας κουρασμένοι», λέει ο δάσκαλος.

«Όχι! τώρα!... τώρα θα ξεκαθαρίσουμε την προσβολή, χωρίς φασαρίες, σας υπόσχομαι να ακούσω και να φύγω χωρίς καμία φασαρία», τους λέει ο φαρμακοποιός.

«Και εγώ δεν φεύγω, αν δεν μάθω», συνηγορεί ο Λάκης.

«Μου υπόσχεστε ότι δεν θα κάνετε φασαρία;» ρωτά ο πολιτευτής.

«Ναι, θα μιλήσουμε πολιτισμένα», υπόσχεται ο φαρμακοποιός.

«Παπά μου», γυρνάει σ' αυτόν, ο πολιτευτής, «είσαι σε θέση να μας πεις, γιατί είπες αυτές τις κουβέντες ή είσαι ακόμα υπό την επήρεια του κρασιού;»

Ο παπάς κοιτά ακόμα το άδειο τραπέζι. Ένα δάκρυ αρχίζει να σκάβει ένα καυτό μονοπάτι στο μάγουλό του, το μέσα του πια ξεχείλισε.

«Θα σας πω. Κατ' αρχάς να ζητήσω συγγνώμη από όλους. Δεν φέρθηκα όπως έπρεπε, παρασύρθηκα από τον διάλογο και αύριο θα πάω εγώ μόνος μου στον Δεσπότη να ζητήσω να με τιμωρήσει για τη συμπεριφορά μου. Παρακαλώ να με συγχωρήσετε».

Η παπαδιά του χαϊδεύει απαλά τα μαλλιά και τον κοιτάει μέσ' το στόμα.

«Εντάξει, παπά μου· σε συγχωρούμε, πες μας», λέει ο πολιτευτής.

«Η συνειδήσή μου δεν με άφηνε χρόνια τώρα να ησυχάσω. Είχα μέσα μου ένα μυστικό· η μάνα μου όταν πέθανε με έβαλε να ορκιστώ να μη το μάθει κανείς... και όμως την πρόδωσα. Παρέβηκα τον όρκο που της έδωσα. Η μακαρίτισσα πέθανε πριν είκοσι ένα χρόνια· ήταν σαράντα τεσσάρων χρονών. Λίγο πριν πεθάνει, μου είπε ότι ο πατέρας του φαρμακοποιού και του Λάκη... πολύ παλιά, τη συνάντησε τυχαία στο χωράφι της. Τότε ήταν στα τριάντα τέσσερα της χρόνια.

«Και;» τον προτρέπει ο πολιτευτής.

«Η μάνα του φαρμακοποιού ήταν φίλη με τη μάνα μου· είχε πεθάνει κάποια χρόνια νωρίτερα», συνεχίζει ο παπάς και τα χείλια του με εμφανή τα σημάδια της πίκρας έχουν στενέψει.

«Και;» του λέει ξανά ο πολιτευτής.

«... γι' αυτό τον είπα αλήτη».

«Ποιόν;» ρωτά ο δάσκαλος.

«Τον πατέρα του φαρμακοποιού και του Λάκη».

«Γιατί;» ρωτά η Μαρία.

«Η μάνα μου τότε, είχε εμένα μικρό παιδί δεκατεσσάρων χρονών. Ήμουνα ορφανός από πατέρα και η μάνα μου πάλευε να με βαστήξει στη ζωή, ολομόναχη. Ο πατέρας είχε χαθεί στη θάλασσα κάποια χρόνια πριν. Εκείνη τη μέρα... τη βίασε... μέσα στο χωράφι».

«Τίμινες παπά μου!» ρωτά με γουρλωμένα μάτια και δυνατή φωνή η γυναίκα του φαρμακοποιού.

«Ναι... μου το εξομολογήθηκε κλαίγοντας... λίγες μέρες πριν πεθάνει. Το βάσταγε και αυτή μέσα της τόσα χρόνια και μαράζωνε».

«Τί είναι αυτά που λες παπά!» του λέει ο πολιτευτής.

«Ναι... σας λέω, ό,τι μούπε».

Ο φαρμακοποιός και ο Λάκης σηκώνουν δειλά και με πελώρια απορία τα μάτια τους από το πάτωμα. Δυο πνιγμένοι άνθρωποι μέσα στην καταιγίδα. Η ζωή, τους βγάζει τη γλώσσα. Δείχνουν χαμένοι.

«Αντέχετε να συνεχίσω; ... η συνέχεια είναι ακόμα πιο απαίσια», τους ανακοινώνει ο παπάς.

«Ναι!» του λέει ο φαρμακοποιός.

«Τη μέρα εκείνη, στη κοιλιά της φυτεύτηκε ένα παιδί».

«Μα... στάσου παπά... η μάνα σου είχε μόνο εσένα... μοναχοπαιδί είσαι!», λέει ο Λάκης.

«Έτσι φάνηκε τότε, και εγώ έτσι ήξερα... μέχρις ότου μου τα είπε όλα. Δεν είμαι μόνος μου... η μάνα μου γέννησε δύο παιδιά».

«Τι έγινε αυτό το παιδί;» τον ρωτά ο μπατσάκος.

Ο παπάς σηκώνει τα μάτια του και τα ταξιδεύει βασανιστικά αργά πάνω σε όλους. Καταλήγει στον Λάκη, και εκεί ρίχνει την άγκυρά τους. Τα βλέμματα όλων γύρισαν εκεί όπου άραξε το βλέμμα του παπά.

Ο Λάκης, αργά στην αρχή, και εντονότερα λίγο μετά, κουνάει το κεφάλι του αριστερά-δεξιά, σηκώνει όρθιο και τον δείκτη του χεριού του, τον κουνάει αριστερά-δεξιά υποδεικνύοντάς του, και με την κεφαλή και με το δάκτυλο, «Όχι!»

Ο παπάς κουνάει αργά και αυτός το κεφάλι του πάνω-κάτω, και μια, και δυο, και τρεις φορές, απαντώντας χωρίς να μπαίνουν ανάμεσά τους λόγια, «Ναι!»

Τώρα όλοι κοιτάνε τον παπά και κρέμονται πάνω του.

«Τα μπερδεύεις, παπά! Ο Λάκης είναι δικός μου αδελφός, μαζί μεγαλώσαμε. Όταν γεννήθηκε ήμουν δεκαεφτά χρονών και θυμάμαι τον πατέρα μου όταν ήρθε μια μέρα σπίτι και μου ανακοίνωσε ότι είχε γνωρίσει μια γυναίκα που σκόπευε μάλιστα να την παντρευτεί, και ότι μαζί της έχει και ένα άλλο παιδί. Από μια γυναίκα, που ποτέ μου δεν γνώρισα και η οποία μόλις γέννησε τον εγκατέλειψε, αφήνοντάς του το παιδί τους... τον αδελφό μου...», λέει ο φαρμακοποιός, ρίχνοντας φως στο φρικτό μονοπάτι στο οποίο στράτισε ο λογισμός του μεθυσμένου από κρασί παπά.

Γυρνάνε τα κεφάλια ολονών στον παπά, να δουν την αντίδρασή του, και τον βλέπουν να κουνάει πάλι αργά το κεφάλι του αριστερά-δεξιά, υποδεικνύοντας και πάλι, «Όχι!»

«Τι όχι, παπά μου!... ήμουν δεκαεφτά χρονών, τα θυμάμαι όλα σαν χθες!» επιμένει ο φαρμακοποιός.

Ο παπάς συνεχίζει να κουνάει το κεφάλι του πέρα-δώθε, επιμένοντας στο «Όχι!»

«Η μάνα μου όταν κατάλαβε ότι έμεινε έγκυος από εκείνον τον βιασμό, έφυγε από το χωριό και κλείστηκε σε μοναστήρι. Η ντροπή της ήταν μεγάλη. Όταν γέννησε, την ίδια μέρα, η ηγουμένη ειδοποίησε τον πατέρα σας να έρθει να το πάρει. Η μάνα μου γύρισε πάλι στο χωριό της μετά από ένα χρόνο. Υποτίθεται, ότι ήταν κλεισμένη σε ψυχιατρική κλινική, αυτό έλεγε σε όποιον τη ρωτούσε.

»Έτσι, ήρθε το παιδί σπίτι σας. Και το παιδί εκείνο ήταν το παιδί που λες εσύ ότι το έκανε με μια γυναίκα, που το εγκατέλειψε μόλις γεννήθηκε... και το παιδί αυτό είναι ο αδελφός σου!... ο ετεροθαλής αδελφός σου!» και δείχνει με τον δείκτη του τον Λάκη.

«Και δικός μου!... ο ετεροθαλής αδελφός μου», συνεχίζει ο παπάς αποτελειώνοντάς τους.

«Κατάλαβες τώρα φαρμακοποιέ μου, ότι και 'σύ, και 'γω, έχουμε έναν ετεροθαλή αδελφό... ο οποίος είναι κοινός;

»Κατάλαβες ότι ο αδελφός σου είναι από τον δικό σου πατέρα και τη δική μου μάνα;

»Ήμουν είκοσι τεσσάρων χρονών όταν πέθανε η μάνα μου. Ήμουν ήδη παπάς. Ήμουν εγώ αυτός που της ορκίστηκα να προσέχω σαν αδελφό μου τον Λάκη και τον πρόσεχα. Θυμάται κανείς ότι από τότε που το έμαθα τον είχα υπό την προστασία μου; Το θυμάται κανείς σας;

Ναι, φίλε μου Λάκη, σε πρόσεχα, σε φρόντιζα, γιατί η μάνα μου με όρκισε να το κάνω και το τήρησα για δέκα ολόκερα χρόνια.

»Αν δεν το θυμάται κανείς σας, αυτό σημαίνει ότι το έκανα πολύ προσεκτικά και δεν με πήρατε είδηση».

«Και μετά τι έγινε; τι άλλαξε;» ρωτά ο Λάκης.

«Δυστυχώς για όλους μας, δεν μπορούσα πλέον. Με δέσμευε η εκκλησία μου, με δέσμευε η ιεροσύνη μου».

«Γιατί;... τι έγινε και σε δέσμευε;» μπαίνει στη μέση η γυναίκα του φαρμακοποιού.

«Κάποια στιγμή κατάλαβα... αλλά φαντάζομαι και συ φαρμακοποιέ το ίδιο θα κατάλαβες... ότι ο Λάκης μας δεν ήταν όπως τα άλλα παιδιά... ήταν διαφορετικός, και αυτό δεν μπορούσα να το δεχτώ σαν ιερέας. Η εκκλησία μου, άλλα μου επέβαλλε. Ήταν πάνω από τις δυνάμεις μου.

»Λυπάμαι διότι απαρνήθηκα τον αδελφό μου και προτίμησα να παραμείνω παπάς. Η μάνα μου αυτό δεν το είχε προβλέψει και δεν με έβαλε να ορκιστώ, γιατί σίγουρα θα είχα πατήσει τον όρκο μου».